

**Mezikrajský seminář epidemiologů, Pardubice,
16. – 18. května 2017**

**Státní zdravotní ústav –
subjekt koordinující spolupráci
s Evropským střediskem pro prevenci a
kontrolu nemocí**

MUDr. Hana Orlíková

hana.orlikova@szu.cz

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

Evropské právní předpisy

- **NAŘÍZENÍ** EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES)
č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004
o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí
- **ROZHODNUTÍ** EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013
o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách
a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES

ECDC

Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí European Centre for Diseases Prevention and Control

- Surveillance přenosných nemocí
- Systém časného varování a reakce
- Detekce hrozeb a odhad rizika stávajících a nově se objevujících infekcí
- Vědecká a technická expertíza, poradenství
- Komunikace, informace pro odborníky a veřejnost
- Odborné sítě
- Vzdělávání

Stockholm, Švédsko
od 20. května 2005

Řízení ECDC

Ředitelka ECDC

Management Board (MB) – Správní rada

- Vypracovává vnitřní předpisy a strategické dokumenty
- Zajišťuje soulad s politikami EU
- Schvaluje ředitele ECDC, rozpočet a strategické plány
 - členské státy, Evropský parlament, Evropská komise

Advisory Forum (AF) – Poradní sbor

- Vědecké a technické poradenství
- Výměna informací o možných rizicích
- Dohled nad vysokou vědeckou úrovní, nezávislostí ECDC
 - Odborníci z „příslušných subjektů“, pozorovatelé

Competent Bodies = příslušné subjekty

V členských státech

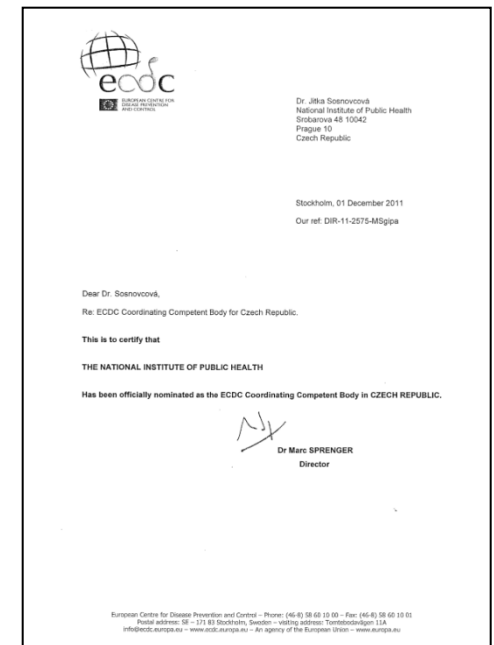
„Příslušný subjekt“ – Competent Body

- Středisko spolupracuje s **příslušnými subjekty** uznanými členskými státy, zejména pokud jde o přípravnou práci pro **vědecká stanoviska, vědeckou a technickou pomoc, sběr údajů a rozpoznání vznikajících ohrožení zdraví.**
- „**Příslušnými subjekty**“ se rozumí všechny **struktury, instituce, agentury** nebo jiné vědecké subjekty, které jsou orgány členských států uznávány **za poskytovatele nezávislého vědeckého nebo technického poradenství** nebo mají **schopnost akce v oblasti prevence a kontroly lidských nemocí**

2 „příslušné subjekty“ – („Competent Bodies“) v ČR

- **Ministerstvo zdravotnictví České republiky**
 - komunikace
 - zdravotních hrozby
 - připravenost a reakce
- **Státní zdravotní ústav**
 - surveillance, sběr/hlášení dat
 - vědecká stanoviska a studie
 - školení odborníků
 - metodologické podklady

Státní zdravotní ústav Coordinating Competent Body příslušný subjekt pro koordinaci

Od 1. prosince 2011 je SZÚ oficiálně stanoven koordinující příslušnou institucí „Coordinating Competent Body“ pro spolupráci s ECDC za Českou republiku

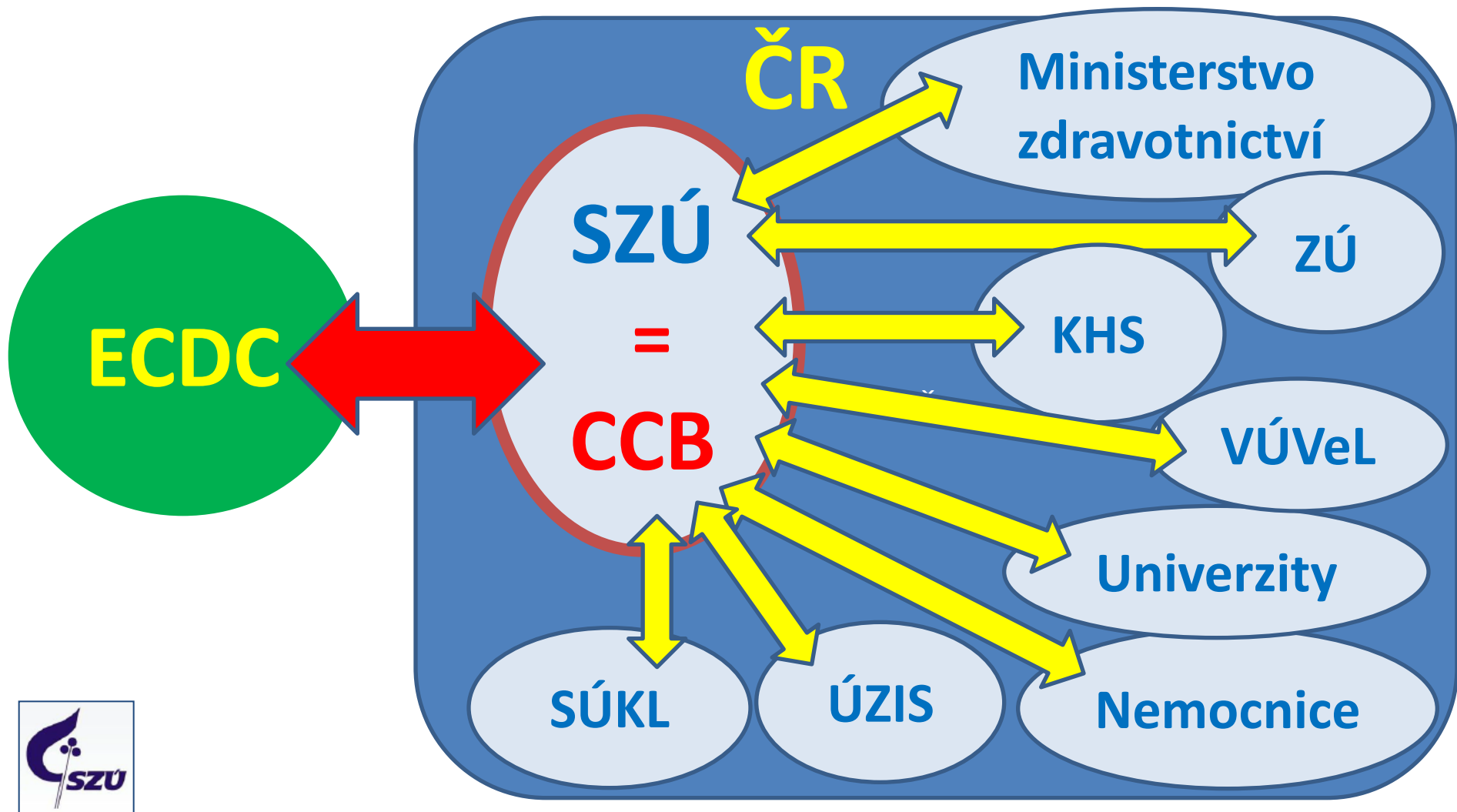
Státní zdravotní ústav jako Coordinating Competent Body

- **Propojuje ECDC s vědeckými a technickými protějšky v ČR**
- **Koordinuje úkoly** požadované ze strany ECDC od ČR jako člena EU
- **Nominuje odborníky** z ČR spolupracující s ECDC
- **Vede databázi odborníků** z ČR spolupracujících s ECDC
 - Elektronická databáze CRM
- Zajišťuje většinu úkolů prostřednictvím **odborníků ze SZÚ**
 - epidemiologie, mikrobiologie, biostatistiky, vedení, podpory zdraví
- **Eviduje interakce/úkoly** zadané ze strany ECDC

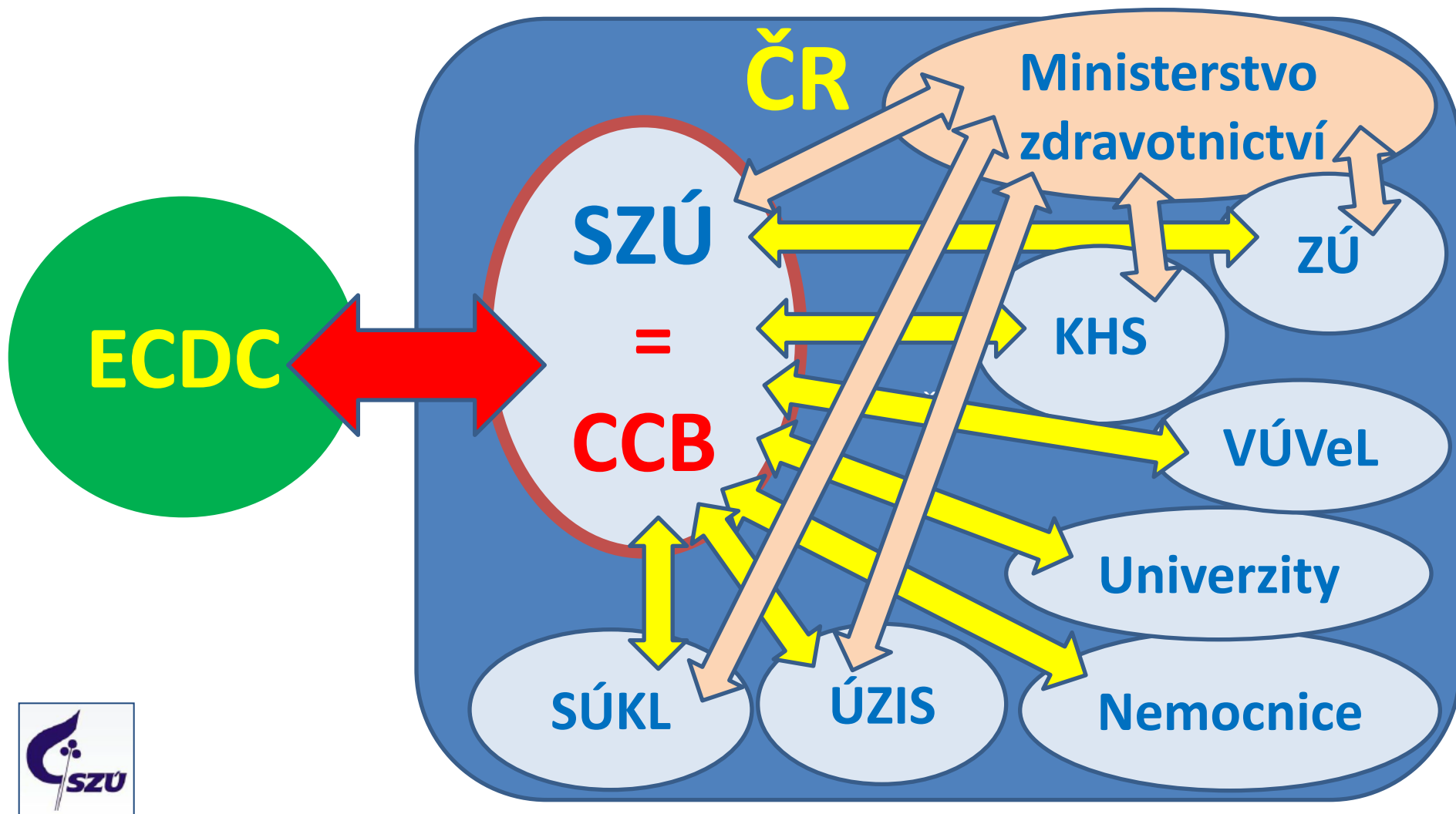
Interakce mezi ECDC a ČR

přes „koordinující příslušný subjekt“
(„Coordinating Competent Body“)

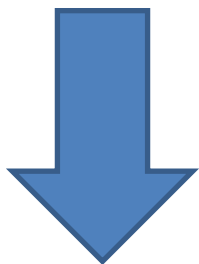

Interakce mezi ECDC a ČR

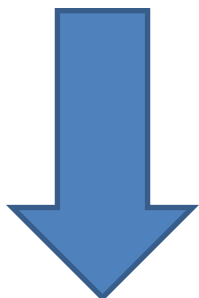
přes „koordinující příslušný subjekt“
(„Coordinating Competent Body“)

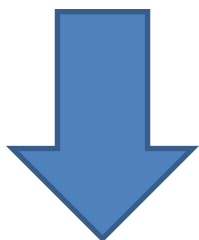
Struktura komunikace přes „CCB“

- **Příslušný subjekt pro koordinaci = CCB**
- **Ředitel**
- **Národní koordinátor**

- **National Focal Points – odborníci**
- *Záležitosti strategické, odborné, technické, provozní*
- 11 - skupiny nemocí
- 7 - funkce veřejného zdraví

- **Operational Contact Points - odborníci**
- *Záležitosti odborné a technické, provozní*
- Epi, Lab, IT

National Focal Points – Public Health Function

Národní kontaktní místa pro funkce veřejného zdraví

NFP - Public Health Function	Člen	Inst.	Zástupce	Inst
Communication	Kadlubcová	MZ		MZ
Microbiology	Křížová	SZÚ	Havlíčková	SZÚ
Preparedness and Response (Přípravenost a reakce)	Gottvaldová	MZ	Dlhý	MZ
Public Health Training (Vzdělávání ve veřej. zdraví)	Křížová	SZÚ	Orlíková	SZÚ
Scientific Advice Coordination	-----		-----	
Surveillance	Částková	SZÚ	Kynčl	SZÚ
Threat detection, EWRS/IHR (Detekce hrozeb, varování, reakce)	Gottvaldová	MZ	Dlhý	MZ

National Focal Points - for Disease Groups

Národní kontaktní místa pro skupiny nemocí

NFP - Disease Specific	člen	Inst.	zástupce	Inst.
Antimicrobial Resistance ARHAI	Žemličková	SZÚ	Jakubů	SZÚ
Antimicrobial Consumption	Vlček	FNHK	Belkina	FNHK
Health-care associated infections	Jindrák	SZÚ	Hedlová	SZÚ
Emerging and Vector-borne dis.	Kříž	SZÚ	Zelená	ZÚ
Influenza	Kynčl	SZÚ	Havlíčková	SZÚ
Food/water-borne - Zoonosis	Špačková	SZÚ	Marejková	SZÚ
Legionellosis	Drašar	ZÚ	Martinková	KHS
TSE	Matěj	TN	Marešová	KHS
HIV/AIDS-STI-Hepatitis B a C	Zákoucká	SZÚ	Částková	SZÚ
Tuberculosis	Wallenfels	NNB	Zemanová	SZÚ
Vaccine Preventable Diseases	Částková	SZÚ	Fabiánová	SZÚ

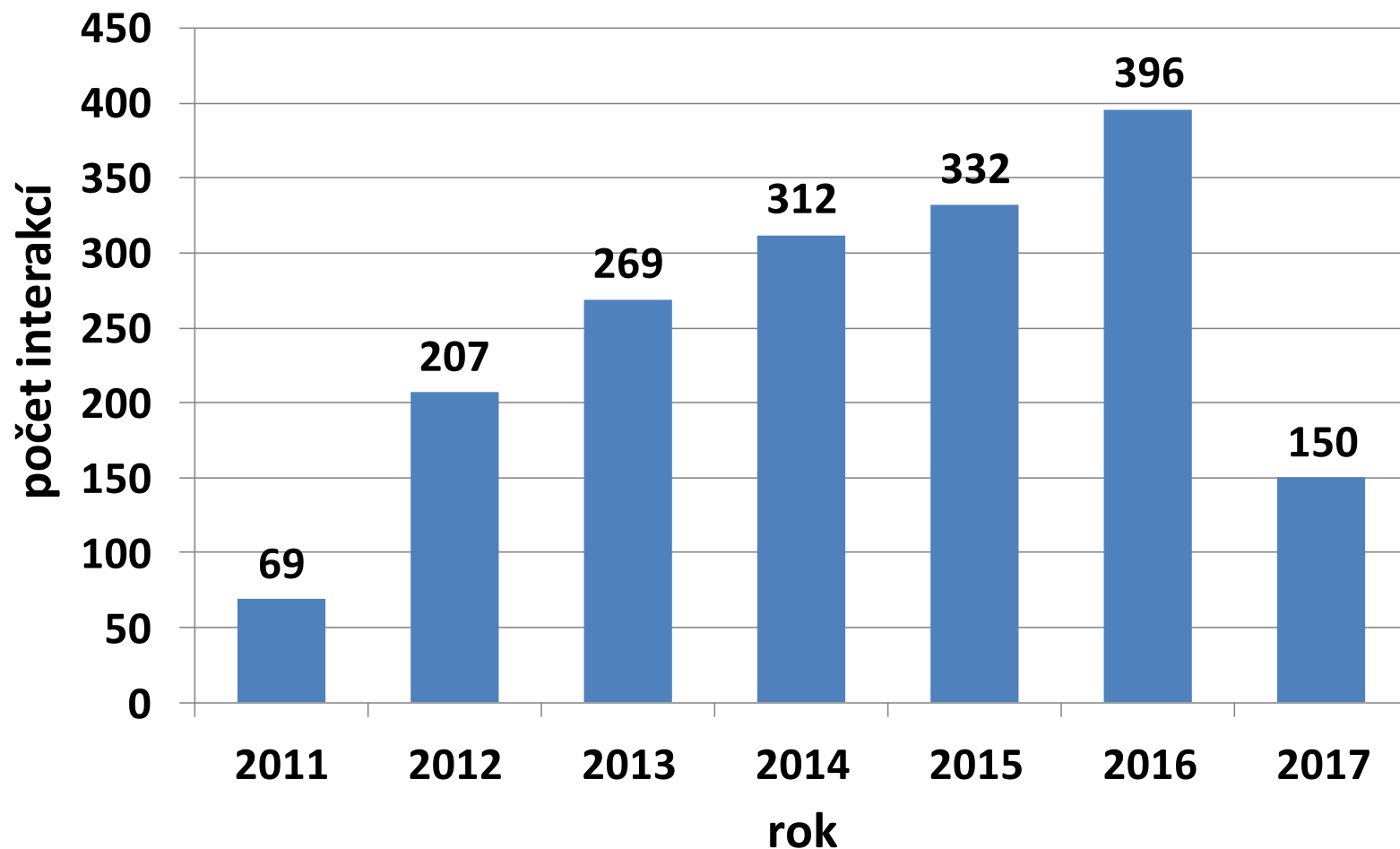
Systémy hlášení přenosných nemocí (do ECDC)

- **TESSy – The European Surveillance System**
 - hlášení národních dat o infekčních nemocech do evropského elektronického systému surveillance na bázi indikátorů
- **EWRS – Early Warning and Response System**
 - systém včasného varování a reakce
- **EPIS – Epidemic Intelligence Information System**
 - detekce, ověřování, analýza, zhodnocení a šetření událostí představujících ohrožení veřejného zdraví

Typy interakcí

- **Dotazníky / surveye** – z různých oblastí např. laboratorní kapacita, surveillance, odborné zdroje, komunikace atd.
- **Zprávy, reporty, dokumenty, články** – příprava, podklady, připomínkování a validace nejrůznějších odborných, vědeckých a metodických publikací
- **Tiskové zprávy, osvětové materiály** – informace pro média, laiky i odborníky
- **Nominace odborníků z ČR** – NFP, OCP, účast na mítincích, školeních, workshopech, v expertních a pracovních skupinách, komisích, konferenci ESCAIDE

Počet interakcí požadavků ze strany ECDC přes SZÚ září 2011- duben 2017 (bez TESSy a EWRS)

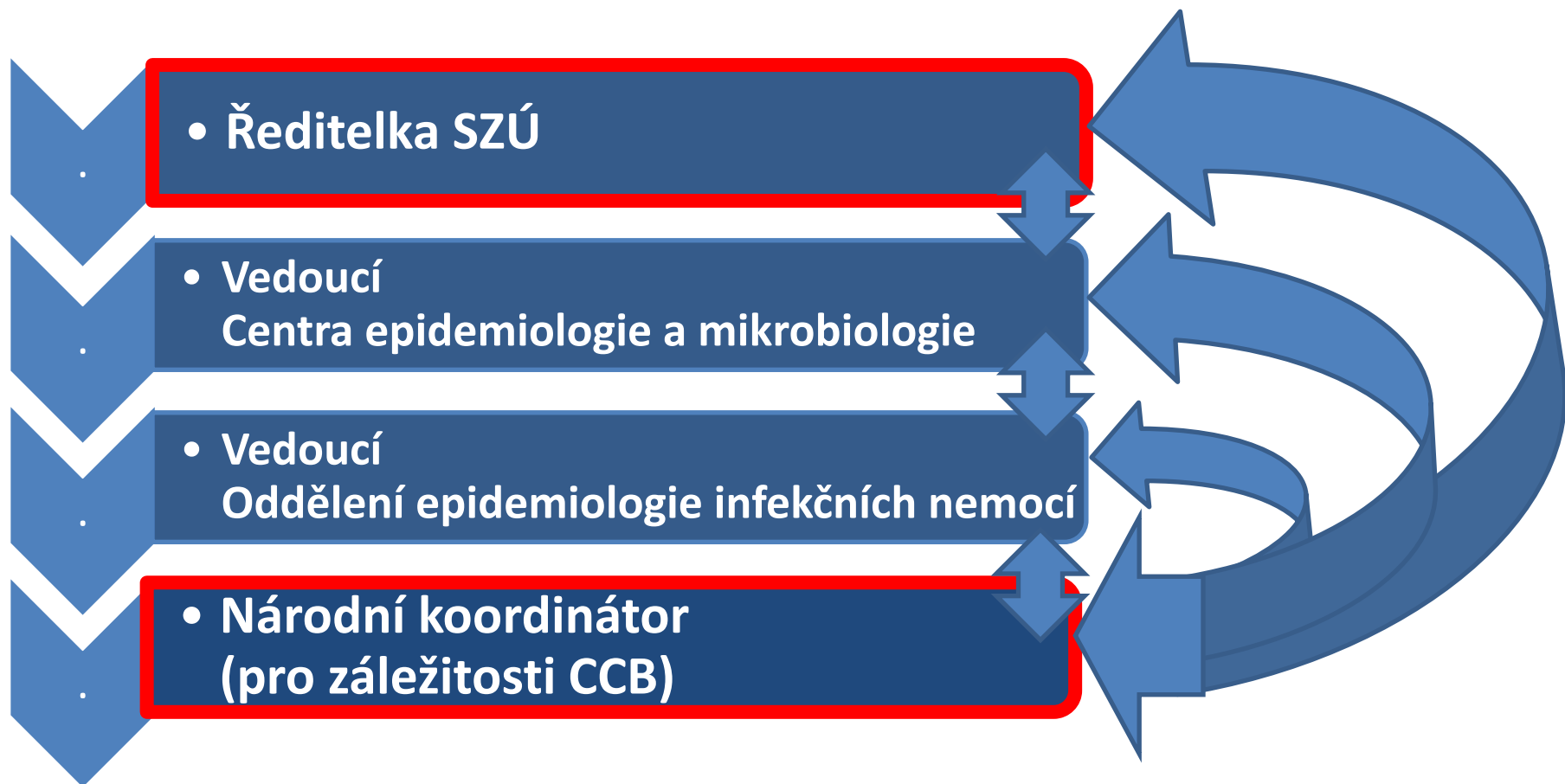
Příklady spolupráce

- Rapid Risk Assessments, Communicable Disease Threats Reports
 - Zika, Ebola, MERS-CoV, zdraví migrantů, jiné
- Surveillance atlas, vector maps
- Materiály pro komunikaci (EAAD, EIW)
- Laboratorní kapacita (EU-LabCap)
- Vzdělávání – EPIET, EUPHEM, krátkodobá školení/workshopy, ESCAIDE, e-learning, EVA, FEM-Wiki,
- Odhad potřeb vzdělávání - Training needs assessment
- Výměnné stáže odborníků - Senior exchange initiative
- Podpora/pomoc zemím - Country support strategy
- Členství v odborných sítích, expertních a pracovních skupinách
- Spoluúčast na projektech, spoluautorství publikací

Problémy

- Limitované zdroje (personál, finance)
- Narůstající objem požadovaných úkolů, roste zátěž
- Sjednocení požadavků ECDC a WHO
- Diverzita členských zemí, nerovnosti, různorodost systémů veřejného zdraví, neznalost poměrů uvnitř zemí
- Technický stav:
 - EPIDAT
 - Imunizační registr
 - Laboratorní vybavení
- Komunikace uvnitř země, zpětná vazba
- Spolupráce mezi institucemi, mezi sektory

Vnitřní komunikace v rámci SZÚ = v záležitostech Coordinating Competent Body

Generický e-mail: ECDC_NIPH@szu.cz

Vedení SZÚ/CEM/EPI + klíčoví odborníci v rámci CCB

Odborné sítě pod ECDC

EARS-Net: European **Antimicrobial Resistance** Surveillance Network

HAI-Net: **Healthcare-associated Infections** Network

ESAC-Net: European Surveillance of **Antimicrobial Consumption** Network

EVD-Net: European **Emerging and Vector-borne Diseases** Network

VectorNet: European network for sharing data on the geografic distribution of **arthropod vectors**, transmitting human and animal disease agents

FWD-Net: European **Food- and Waterborne Diseases and Zoonoses** Network

EuroCJD: European **Creutzfeldt-Jakob Disease** Surveillance

ELDSNet: European **Legionnaires' Disease** Surveillance Network

Odborné sítě pod ECDC

European Network for **HIV/AIDS** Surveillance

European Network for **STI** Surveillance

European **Hepatitis B and C** Surveillance Network

EISN: European **Influenza** Surveillance Network

European **Tuberculosis** Surveillance Network

EUVAC-NET: **Measles, Rubella, Mumps** data

European Network for **Pertussis** Surveillance

EU-IBD: European **Invasive Bacterial Disease** Surveillance Network

EDSN: European **Diphtheria** Surveillance Network

Poděkování

